

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

Muvekita 4, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 93 00, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ХРАНЕ У БиХ
ЗА 2007. ГОДИНУ**

Сарајево, јуни 2008. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	4
1.	Осврт на препоруке из Извјештаја о ревизији за 2006. Годину	4
2.	Систем интерних контрола	4
3.	Планирање буџета	4
4.	Усаглашеност са законима и правилима	5
4.1.	Набаве	5
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	6

Прилог 1: Табела 1 "Извршења буџета за период од 01.01. до 31.12.2007. године".

Прилог 2: Коментар Агенције на Нацрт извјештаја.

Прилог 3: Одговор Канцеларије за ревизију на коментар Агенције на Нацрт извјештаја.

I Мишљење ревизора

Основ за ревизију

На основу Закона о ревизији институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број: 12/06) извршили смо ревизију финансијских извјештаја која се односе на годину која се завршава 31.12.2007. (Биланса стања, Посебних прегледа уз Билансу стања и Анализе извршења буџета) у **Агенцији за безбједност хране Босне и Херцеговине** (у даљњем тексту: **Агенција**).

Одговорност менаџмента/ревизора

Руководство Агенције је за припрему финансијских извјештаја, законитост извршених трансакција и намјенско кориштење средстава. Руководство је такође одговорно за увођење система интерних контрола којима се обезбјеђује поуздано управљање јавним средствима.

Наша одговорност, као екстерног ревизора, прописана је Законом о ревизији, стандардима ревизије и етичким кодексом за ревизоре јавног сектора.

Сходно томе, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијски извјештаји поуздани и да ли биланса у потпуности одражава резултате извршења буџета. Такође, наша одговорност је да процијенимо да ли руководиоци институције примјењују законе и прописе, користе средства за одговарајуће намјене и да оцијенимо финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола.

Циљ и дјелокруг ревизије

Ревизију смо обавили у складу са Ревизионим стандардима Међународне организације врховних ревизионих институција – ISSAI и Међународним стандардима ревизије. Ревизија укључује испитивање, на бази извршених тестирања, доказа који су релевантни за исказане износе и објављивања у финансијским извјештајима, те регуларност финансијских трансакција које су укључене у финансијске извјештаје.

Ревизија је планирана и извршена тако да се добију информације и објашњења која сматрамо неопходним за обезбјеђење довољно доказа који пружају разумно увјерење да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане грешкама, преварама или другим нерегуларним радњама и како су средства утрошена у складу са одобреним буџетом и другим прописима.

Сматрамо да ревизија коју смо извршили пружа разуман основ за наше мишљење.

Квалификација се односи на сљедеће:

I.1. Слабости уочене при реализацији набавки - видјети поглавље 4.1. овог Извјештаја.

Према нашем мишљењу:

Финансијски извјештаји Агенције за 2007. годину приказују реално и истинито финансијско стање на дан 31. децембра 2007. године и у складу су са Правилником о финансијском извјештавању и Правилником о рачуноводству институција Босне и Херцеговине.

У свим материјално значајним аспектима, расходи Агенције су употрејебљени за сврхе које је одредио Парламент БиХ и у складу су релевантним прописима, осим за могуће ефекте који су исказани под тачком I.1., горе наведеном.

Сарајево, јуни 2008. године

II Налази и препоруке

1. Осврт на препоруке из Извјештаја о ревизији за 2006. годину

Реализоване препоруке

- Побољшана евиденција о потрошњи горива, издавању и правдању путних налога;
- Током завршне ревизије уочили смо да су достављене оригиналне фактуре од стране "Integra" д.о.о. Мостар, на основу којих се врши префактурисање дијела трошкова који се односе на Агенцију;
- Уочена су одређена побољшања у примјени Закона о јавним набавкама.

Активности које су у току

- Активности на унапређењу и доградњи постојећег система интерних контрола у складу са Водичем за ефикасну интерну контролу и COSO моделу система интерних контрола.

2. Систем интерних контрола¹

Ревизија је утврдила одређене пропусте и недостатке у постојећем систему интерних контрола који у одређеној мјери повећавају ризик да руководство Агенције не оствари довољан увид у све аспекте пословања. Уочени су мањи пропусти и недостаци који говоре о слабостима процеса планирања (видјети поглавље 3. овог Извјештаја), и provedеним процедурама набавки (видјети поглавље 4.1.).

Напомињемо како је важно креирати систем интерних контрола који ће дјеловати превентивно и спријечити могуће пропусте и недостатке. У том правцу препоручамо анализирање свих пословних процеса и одређивање ризика пословања, те у складу са процијењеним ризицима креирање одговарајућих система контрола.

Препорука:

Агенција треба да додатно јача систем интерних контрола у складу са ЦОСО моделом и инструкцији Министарства финансија и трезора, а све у циљу отклањања свих могућих ризика нерационалног располагања јавним средствима.

3. Планирање буџета

Анализа планираног и извршеног буџета показује како Агенција није прекорачила ставке одобреног (реструктурисаног) буџета по врстама расхода, нити укупан буџет за 2007. годину, што се види у приложеној табели - извршење буџета за период од 01.01. до 31.12.2007. године (видјети прилог бр. 1.). Остварени укупни расходи Агенције за 2007. годину износили су 982.969,00 КМ или 201.086,00 КМ мање од планираних (реализовано је 83% од планираних средстава која су износила 1.184.055,00 КМ).

Планирање појединих буџетских ставки није у потпуности реално и прецизно извршено (на примјер Накнаде трошкова запослених - тражено је 407. 858,00 КМ, а првобитно одобрено 318.432,00 КМ, те након реструктурисања ова ставка у буџету је укупно износила 301.432,00 КМ). Као што се види, и поред чињенице како је вршено реструктурисање на споменутој ставци иста је реализована у износу од 193.671,00 КМ или 64 % од планираног износа. Надаље, један од разлога за уочене недостатке у планирању буџета јесте и чињеница како у 2007. години није формирано Савјетодавно вијеће Агенције које у складу са Законом о храни, треба да именује Управни одбор Агенције, што се одразило на позицији накнада.

¹ У складу са чланом 13. став 2. Закона о ревизији институција БиХ, ревизија оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола о чему не изражава мишљење већ извјештава о уоченим слабостима.

Сматрамо како овакав начин планирања није у потпуности задовољавајући, те би у обзир требали да се узму реални плански задаци које Агенција треба и може да реализује, те стварно потребне трошкове и исте усклади са финансијским планом тј. одобреним буџетом.

Посљедице оваког начина планирања и извршења буџета огледају се у неефикасном кориштењу - резервирању буџетских средстава у потпуности (ради се о резервисаном износу од 201.086,00 КМ) јер се неодговарајућим планирањем резервише више средстава него што је потребно за нормално функционисање и остваривање законом прописаних функција Агенције, а на другој страни, могуће је да у другим институцијама остају одређени пројекти који нису могли да буду нити планирани нити реализовани у текућој години због недостатка буџетских средстава.

Препорука:

Агенција треба да сачини потпуну анализу процеса планирања и извршења буџета за 2007. годину, како на нивоу укупног буџета тако и по појединим буџетским ставкама, те да предузме додатне активности на формирању Савјетодавног вијећа које је својом непотпуношћу добрим дијелом утицало на степен реализације буџета.

4. Усаглашеност са законима и правилима

4.1. Набавке

Набава услуга чишћења (7.078,50 КМ): Ревизијом проведене процедуре набавке услуга чишћења канцеларијског простора утврдили смо како су услуге чишћења биле један од 4 лота у отвореном поступку набавки (ЛОТ 4). Наконведеног отвореног поступка набавке услуга чишћења, а потом и понављања истог, због недовољног броја понуда, слиједило је поништење поступка. Иста ствар се десила и са ЛОТ-ом број 1 – набавка путничког аутомобила.

По питању набавке аутомобила по поништењу поступка у отвореном поступку, покренут је конкурентски поступак и изабран добављач, међутим у случају услуга чишћења закључен је анекс уговора са добављачем из прошле године и до краја 2007. године није провођена одговарајућа процедура набавке.

Препорука:

Агенција треба на вријеме да изабере и покрене одговарајуће процедуре јавних набавка како не би долазило до беспотребног поништавања и понављања поступака те да исте проводи у складу са Законом о јавним набавкама.

Набавка рачунара и рачунарске опреме (16.470 КМ): Тендерском документацијом су одређени критеријуми као што су цијена, рок плаћања, квалитет и референце, гаранција, комплетност понуде. Из расположиве документације не може да се утврди на који начин је извршено бодовање другопласиране и трећепласиране понуде по критеријумима "квалитет и референце" и "комплетност понуде" јер тендерском документацијом није утврђена техника обрачуна по наведеним критеријумима.

Критеријум "квалитет и референце" је обухваћен једним подкритеријумом и непрецизно је дефинисан. Осим тога, за критеријум попут квалитета који је тешко мјерити неопходно је да се врло прецизно опишу особине и елементе помоћу којих ће се оцјењивати. Критеријум "референце" није објективан и тешко је успоредив, и по нашем мишљењу, прихватљивији је као квалификациони критеријум, а не критеријум за оцјену понуда.

Из записника комисије смо установили како је по критеријуму "комплетност понуде" понуђачима додијељен различит број бодова иако је комисија у табели са ранжираним понудама навело комплетност понуда за сва три квалификована понуђача. По нашем мишљењу, утврђивање овог критеријума за оцјену понуда је непримјерен, јер се некомплетне понуде не би требале ни разматрати.

Препорука:

Агенција би требала да учини више на јасном дефинисању критеријума који се користе у самој процедури набавки, те да преиспита и сам поступак евалуације и бодовања достављених понуда, посебно по питању осталих критеријума за које није утврђена техника додјеле бодова.

III Кореспонденција

Агенцији је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2007. годину на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Агенција је доставила коментаре на налазе садржане у Нацрту извјештаја о ревизији.

По нашој процјени, Агенција није доставила нове доказе и чињенице које би значајније утицале на измјену налаза садржаних у Нацрту извјештаја о ревизији, а поједини коментари су дјелимично уважени. По том основу овај Извјештај представља коначни извјештај достављен клијенту са одређеним корекцијама у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

У прилогу Извјештаја достављамо вам коментар Агенције на Нацрт извјештаја и наш одговор на коментаре Агенције.

Сарајево, јуни 2008. године

**ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

мр Драган Кулина

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

М.П.

Миленко Шего